

ANG**Bayan**

Pahayagan ng Partido Komunista ng Pilipinas
Pinapatnubayan ng Marxismo-Leninismo-Maoismo

Edisyong Hiligaynon
Espesyal nga Isyu
Mayo 26, 2008
www.philippinerevolution.net

Ka Bel: Proletaryo nga internasyunalista, baganihan sang sahing mamumugon kag pumuluyong Pilipino

Komite Sentral

Partido Komunista sang Pilipinas

Pinakamataas nga pasidungog ang ginahatag sang Partido Komunista sang Pilipinas (PKP) kay Crispin "Ka Bel" Beltran, dungganon nga baganihan sang internasyunal nga kahublagang proletaryo, sang pangkalibutanon nga kahublagang anti-imperyalista, sang militanteng kahublagan mamumugon, sang masang anakbalhas kag pumuluyong Pilipino. Ginasaluduhan siya sang bug-os nga Partido Komunista sang Pilipinas kag sang rebolusyonaryong kahublagan nga ginapamunuan sini bilang maayo kag maisog nga proletaryo nga lider.

Ang iya pagpanaw sadtong Mayo 20, 2008 sa edad nga 75 ginakasubo sang tanan nga ginapigos. Upod ang bilog nga pumuluyo, lubos nga nakig-unong ang PKP sa iya tiayon nga si Ka Osang kag sa bug-os nga pamilya, mga abyan kag sa tanan nga nangin katuwang niya sa paghimakas. Kadungan sini, ginasaug sang pumuluyong Pilipino ang mga kadalagan nga naangkong nila sa paghimakas upod si Ka Bel. Nagahatag ang mga ini sang daku nga inspirasyon, kalig-on kag kapagsik sa pagpadayon sang ila mga paghimakas.

Nagapanalaytay sa ugat ni Ka Bel ang dugo ni Gat Andres Bonifacio kag tanan nga baganihan nga rebolusyonaryong Pilipino. Pareho sa aton mga rebolusyonaryong katigulangan, ginhalad ni Ka Bel ang kabuhi sa pagpasulong sang interes sang masang anakbalhas kag bilog nga pumuluyo batuk sa pagpang-ulipon, pagpanghimulos kag pagpamigos sang mga dumuluyong, mga daluk-dalok kag tirano. Ginhatag niya ang

iya bilog nga kabuhi kag tanan nga masaranggan sa pagpasulong sang paghimakas sang sahi, sang masang anakbalhas kag sang pumuluyo sa Pilipinas kag bilog nga kalibutan.

Sa atubang man sang madamu nga kabudlayan kag pagtilaw, wala san-o pa man nabuhinan ang iya kalig-on kag kapagsik sa pagtib-ong sa interes sang mga kasahi kag sang bilog nga pumuluyo, kag sang ila handum para sa isa ka hilway, matarung kag mauswagon nga buasdamlag. Sa piketlayn man ukon sa Kongreso, sa karsada man ukon sa talamnan, sa mga rali ukon sa mga tipun-tipon, si Ka Bel permi nga isa ka hangaway nga matuod nga malig-on, mapangahas kag mapagsik sa pagpasulong sang paghimakas para sa pungsodnon nga kahilwayan, demokrasya kag sosyalismo.

Sa linghod nga edad, nagserbi siya bilang kuryer sang mga patriyotiko nga pwersang gerilya batuk sa mga mapanakop nga pwersang Hapones sadtong Ikaduha nga Gera Pangkalibutanon. Sadtong bataon pa siya, nag-uma siya kag sang ulihi nagsulod bilang dyanitor, gasoline boy, mensahero kag drayber sang bus kag taksi.

Sa edad nga 20, upod ang mga parehong drayber sa Yellow Taxi Driver's Union, naglunsar sanday Ka Bel sang welga batuk sa indi matarung nga pagdumala

sang kumpanya. Tatlo ang napatay kag madamu ang napilasan sang mapintas nga bungkagon sang mga pulis ang piketlayn.

Ginkilala sang mga kapareho nga obrero ang kaisog, kalig-on kag militansya ni Ka Bel. Ginpili siya nga pinuno sang unyon. Isa man si Ka Bel sa mga nangin pangunahon nga organisador sang Amalgamated Taxi Drivers Federation, kag nagserbi siya nga presidente sini sadtong 1955-1963. Sadtong panahon sang mabaskog nga anti-komunistang paghingabot kag pagtapna sa mga hayag nga demokratikong kahublagan sadtong dekada 1960, malig-on nga nagtindog si Ka Bel batuk sa pagpamigos.

Sadtong 1963-1972, nagserbi nga bise presidente si Ka Bel sang Confederation of Labor Unions of the Philippines (CLP) nga gintukod nila ni Felixberto "Ka Bert" Olalia, Feliciano Reyes kag Cesar Lacarra, lunsay mga militante nga lider-obrero. Nagpasakup man siya sa pagtukod sang Philippine Workers Congress, Katipunan ng Samahan ng mga Manggagawa (KASAMA),

PACMAP kag iban pa nga organisasyong mamumugon. Lubos nga nanindugan ang mga mamumugon nga ginapamunuan nila batuk sa pagpamigos kag pagpanghimulos sang mga kapitalista, kag sa mga pagpamigos ni Marcos tubtub sa magpanaog siya sang layi militar.

Wala nalingkang si Ka Bel sa pagginahum sang pasistang kakugmat sa idalum sang diktaduryang US-Marcos. Nagtungod siya sang daku nga papel sa pagtukod sang Federation of Unions in Rizal kag sang Philippine Nationalist Labor Organization (PANALO) nga sang ulihi natransporma sa

Alliance of Nationalist Genuine Labor Organizations (ANGLO). Ang mga ini kabahin sa paghanda sa pagtukod sadtong 1980 sang sentro sang matuod, nagabato, anti-imperyalista kag militante nga kahublagan sa pagtrabaho sa Pilipinas-ang Kilusang Mayo Uno (KMU). Si Ka Bel ang nagserbi nga una nga pangkabilugan nga sekretaryo sang KMU katuwang sang una nga tagapangulo sini nga si Ka Bert Olalia. Sadtong dekada 1980, madasig nga naglapad ang sakop sang KMU halin 100,000 pakadto sa tunga sa mily-on nga mamumugon.

Labi nga natublag si Marcos sa madasig nga pagbaskog sang KMU kag sang kahublagang mamumugon nga ginapamunuan sini. Gintuyo niya nga tapnaon ang KMU. Sadtong Agosto 1982, ginpaaresto kag ginpahunong niya sanday Ka Bel kag Ka Bert. Padayon sila nga nagserbi nga simbolo sang matuod, patriyotiko kag militante nga kahublagan sa pagtrabaho kag, bisan sa sulod sang presohan, nagserbi sila nga malig-on nga simbolo sang pagpamatuk sa diktaduryang US-Marcos.

Ginpakita ni Ka Bel ang kaisog kag pagribok batuk sa diktadurya sang magpalagyo siya halin sa iya mga gwardya nga militar sadtong Nobyembre 1984. Nag-entra siya sa

armado nga rebolusyonaryong kahublagan sa Central Luzon kon sa diin nakaupod niya ang Bag-ong Hangaway sang Banwa sa mapagsik nga pagpukaw, pag-organisa kag pagmobilisa sang mga mangunguma sa kaumhan. "Ka Anto" ang gindala niya sadto nga ngalan-sa-paghimakas, kuha sa hayo ni Crisanto Evangelista, dungganon nga lider-obrero kag tagapundar nga tagapangulo sang Partido Komunista sang Pilipinas sadtong 1930. Daku ang nabulig ni Ka Bel sa pagpahugot sang alyansa sang sahing mamumugon kag mangunguma didto. Sang mapukan si Marcos kag naghalog sang gamay ang sitwasyon para sa hayag nga paghulag sang pumuluyo, nangin aktibo liwat si Ka Bel sa KMU. Nagbulos siya nga tagapangulo sini makaligad brutal nga patyon sang militar sadtong Nobyembre 1986 ang anay tagapangulo nga si Rolando "Ka Lando" Olalia.

Nagbulig man sadto si Ka Bel sa pagtukod sang Partido ng Bayan (PnB) kag isa siya sa ginpadalagan sa Senado sadtong 1987. Sa atubang sang mapintas nga kampanya sang kalakasan kag pagdinaya sang nagahari nga garuk nga pulitiko kag sang pwersa militar, napaslawan ang kandidatura ni Ka Bel kag iban pa nga ginpadalagan sang PnB sa pagkasenador. Nangin katapu man siya sang Pungsodnon nga Konseho sang Bagong Alyansang Makabayan (BAYAN) kag nangin tagapangulo sini sadtong 1993-1999.

Si Ka Bel nagpabilin nga tagapangulo sang KMU tubtub 2003. Makaligad sini ginnombrar siya nga Chairman Emeritus (Pangdungog nga Tagapangulo) sang KMU bilang pagkilala sa iya pagpamuno kag sa ginahatag niya nga inspirasyon sa mga mamumugon.

Bilang lider-obrero, aktibo si Ka Bel sa pagsuporta sa paghimakas sang mga mamumugon kag mga pi-

Espesyal na Isyu Mayo 26, 2008

Ang *Ang Bayan* ginabantala sa lengwahe nga Pilipino, Bisaya, Iloko, Hiligaynon, Waray kag Ingles.

Mahimo ini i-download halin sa *Philippine Revolution Web Central* nga makit-an sa:

www.philippinerevolution.org

Nagabaton ang *Ang Bayan* sang mga kontribusyon sa porma sang mga artikulo kag balita. Ginabuyok man ang mga bumalasa nga magpaabot sang mga saway kag rekomendasyon sa ikauuswag sang aton pahayagan.

Malab-ot kami paagi sa e-mail sa:
angbayan@yahoo.com

Ang *Ang Bayan* ginabantala duha ka beses kada bulan sang Komite Sentral sang Partido Komunista sang Pilipinas

gos nga pumuluyo sa pungsod kag sa bilog nga kalibutan. Masami siya nga ginaimbitahan nga magpartisipar sa mga kumperensya sa nagkalain-lain nga pungsod kag pangkalibutanon nga porum. Gintib-ong niya ang paghimakas sang pangkalibutanon nga proletaryado kag ang pagkalibutanon nga paghiliusa sang mga pigos nga pumuluyo batuk sa imperyalistang pagpandambong, pagpang-himulos kag pagpamigos. Nagserbi nga una nga tagapangulo si Ka Bel sang International League of Peoples' Struggle kag sang International Coordinating Committee sini sadtong 2001, kag nangin Chairman Emeritus sini sadtong 2004.

Nagserbi man si Ka Bel bilang bise presidente sang partido nga Bayan Muna (BM) sadtong 2001-2003 kag nagpungko bilang isa sa mga tiglawas sini sa Kongreso matapos makuha sang BM ang pinakadamu nga boto sa eleksyon nga party-list. Nangin una man nga tagapangulo si Ka Bel sang partido Anakpawis sang gintukod ini sadtong 2004, kag nangin isa sa mga tiglawas sini sa Kongreso halin 2004-2007 kag liwat halin 2007 tuhtub sa iya pagkapatay.

Bilang tiglawas sa Kongreso, ginkilala si Ka Bel sa iya mga wala kataka nga pagkunderar sa garuk nga nagaharing sistema kag, lakip sa iban pa nga progresibong tiglawas sa Kongreso, sa pagproponer sang madamu nga hagna nga layi kag resolusyon nga nagatibong sa pungsodnon kag demokratikong interes sang masang anakbalhas kag pumuluyong Pilipino.

Tampok sa mga ginproponer ni Ka Bel ang hagna nga layi para sa P125 dugang nga adlawan nga minimum nga suhol sang mga mamumugon nga gin-aprubahan sang Kongreso sadtong 2007 makaligad ang pito ka tuig nga pagpakigbato sini, pero ini gin-abangan ni Gloria

Arroyo kag ginbalik sa Kongreso agud patyon sang iya mga tinawo.

Tuhtub sa iya mga katapusan nga inadlaw, padayon ang pagtibong niya sang hagna nga ini sa atubang sang madasig nga paglala sang kaimulon kag kagulutmon bunga sang mga maki-dumuluong kag kontra-pumuluyo nga polisiya sa ekonomya. Sadtong adlaw nga napatay siya, nakatalana nga ipasaka ni Ka Bel, upod ang iban pa nga progresibong kongresista, ang resolusyon para kuhaon ang buwis nga EVAT sa sukot sa kuryente. Aktibo man siya pagduso sang hagna nga Genuine Agrarian Reform Program kag pagbalabag sa tikang sang rehimeng Arroyo nga palawigon pa ang paltik kag maki-asendero nga Comprehensive Agrarian Reform Program (CARP).

Sa sulod kag guwa sang Kongreso, padayon kag aktibo nga nanindugan si Ka Bel batuk sa garuk kag papet nga rehimeng Arroyo. Kabahin siya sa aktibo nga nagsulong sang kaso nga impeachment batuk kay Arroyo sadtong 2005. Sadtong Oktubre 2007, ginbulgar ni Ka Bel ang tuyo sang mga kapartido ni Gloria Arroyo sa Kongreso nga suhulan siya kag iban pa nga ara sa oposisyon sang tig-pila ka milyon nga piso agud suportahan ang paltik nga kasong impeachment nga magadiskaril sa pagpasaka sang matuod nga panibag-ong kaso batuk kay Arroyo. Permi siya nagapasakop sa mga rali kag iban pa nga paghulag sa karsada, labi na para sa interes sang mga mamumugon kag masang anakbalhas.

Ginhatag si Ka Bel sang Philippine Graphic Magazine sang titulo nga Filipino of the Year sadtong 2002 bilang pagkilala sa pagtibong niya sa interes sang pinadamu nga konsyumer sang kuryente kag iban pa nga nagaantos nga pumuluyong Pilipino. Ginhatag man sang Philippine Free Press ang amo nga titulo sa iya sadtong 2003 bilang

pagkilala sa pagsulong sa interes sang masang anakbalhas. Kada tuig ginapasidunggan siya bilang Most Outstanding Congressman halin 2002 tuhtub 2005. Ginnombrar siya sa Congressional Hall of Fame sadtong 2006.

Sa pihak sang madamu nga ginbaton niya nga pagdayaw, si Ka Bel nagpabilin nga tampad kag mapainubuson nga mamumugon, taga-alagad kag hangaway sang pumuluyo. Sa sulod sang isa ka institusyon sang garuk nga sistema nga pugad sang mga bilyonaryo kag mga makawat sang pondo sang banwa, ni isa ka sentimo wala sang ginkuha si Ka Bel para sa kaugalingon. Sa ginsumiter niya nga Statement of Assets, Liabilities and Net Worth bilang tiglawas sa Kongreso, ang nakalista lamang nga "manggad" niya amo ang duha ka barong tagalog, pila ka panapton, isa ka antipara sa mata kag pila ka kabinet. Napatay siya bilang pinakaimol sa tanan nga kongresista.

Bangud sa ginpakita nga militansya ni Ka Bel kag iban pa nga mga progresibong tiglawas sa karsada, sa nagkalain-lain nga patag sang paghimakas, kag bisan sa sulod sang Kongreso, wala untat sila nga ginaipit sang Malacanang paagi sang pagpasaka sang himuhimo nga kaso.

Ginaresto sang rehimeng Arroyo si Ka Bel sadtong Pebrero 25, 2006 kag ginhunong sang isa tuig kag tunga. Ang iya lawas ginpaluya sang detensyon kag kapintas sang rehimen, gani sa ospital na siya ginhunong. Nakaguwa lamang si Ka Bel sang ginbasura sang Korte Suprema ang napamatud-an nga wala basehan nga kaso sang rebelyon batuk sa iya kag masobra 50 iban pa nga progresibong lider kag aktibista.

Pagkaguwa halin sa detensyon kag pagbalik sa Kongreso, insigida nga ginpadayon ni Ka Bel ang pagbato sa rehimeng Arroyo kag garuk

nga sistema kag sa pagpasulong sa interes sang masang anakbalhas.

Nagpanaw si Ka Bel samtang ara sa kainitan ang away kag wala kakapoy gihapon nga paghimakas sa pagpamigos, pagpang-ulipon kag pagpaantos sa idalum sang rehimeng US-Arroyo kag bilog nga nagaharing malakolonyal kag mala-pyudal nga sistema. Sa pihak sang iya edad kag pagluya sang lawas, tama ka aktibo gihapon si Ka Bel sa pagtambong sa mga kumperensya kag pulong sa sulod kag luwas sang pungsod sa handum nga palig-unon ang paghiliusa sang pumuluyong Pilipino kag pataason ang militan-teng ispiritu kag determinasyon nga tapuson ang pagginahum sang papet, brutal kag garuk nga rehi-meng Arroyo.

Ginbayaan niya sa aton ang isa ka bulawanon nga panublion sang militante nga pagbato. Pareho nan-day Ka Bert Olalia, Ka Lando Olalia, Ka Amado Hernandez, Ka Crisanto Evangelista kag Ka Isabelo delos Reyes kag iban pa nga lider-mamu-mugon nga Pilipino, ang handu-manan ni Crispin "Ka Bel" Beltran tubtub sa panahon magapabilin nga nakapagkit sa paminsaron sang pumuluyong Pilipino.

Ang iya kasaysayan sa kabuhi amo ang bukal sang inspirasyon. Ang iya pagka-mapainubuson kag simple nga pagpangabuhi, kaisog kag determinasyon nga magbato patimaan sang iya wala pag-ulikid nga pag-alagad sa masa kag madalum nga handum nga bag-uhon ang katilingban, tapuson ang

pagpanghimulos kag itib-ong ang pungsodnon nga kahilwayan kag demokrasya.

Ginpatay si Ka Bel sang kaimu-lon. Napatay siya samtang, pareho sang ordinaryo nga anakbalhas, na-gakumpunir sang iya kubos nga balay. Ang pamaagi sang iya pagka-matay nagapatingkad pa gid kon paano siya nabuhi nga may dig-nidad kag katampad sa prinsipyo kag paghimakas.

Taas ang kamot nga naga-pasidungog kay Ka Bel ang ginatus-gatos ka libo nga katapuan sang Partido Komunista sang Pilipinas, mga Pulang hangaway sang Bag-ong Hangaway sang Banwa kag minilyon nga rebolusyonaryong pumuluyo sa kasyudaran kag kaumhan. AB

Mabuhi ang handumanan, mga prinsipyo kag paghimakas ni Ka Bel!

Mabuhi ang sahing mamumugon!

Mabuhi ang masang anakbalhas!

Mabuhi ang rebolusyong Pilipino!